Η Κοινή Γνώμη

ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ ΚΑΙ ΛΑΟΣ

Φίλε Νουμᾶ,

Γράφοντας ἄκουγα, προχθὲς τὸ βράδυ, ἕνα συνάδερφό μου νὰ κουβεντιάζει μέ ἕνα φίλο του γιὰ τὸ μνημόσυνο ἑνὸς ποῦ σκοτώθηκε στὴ Μακεδονία. Λογάριαζαν ποιοὺς νὰ καλέσουνε στὸ πανηγύρι κι ὁ συνάδερφός μου, σὰν καλός Ρωμιός, πετιέται καὶ λέει: «Νὰ καλέσουμε τοὺς βουλευτὰς τῆς ἐπαρχίας!». Τινάχτηκα ἀπὸ τὴ θέση μου μὲ τὴν ἀνόητη πρότασή του.

Μὰ μὲ παρηγόρησε ὁ φίλος — σὰν ἄντρας αὐτὸς ποῦ μπορεῖ καὶ νὰ νειρεύτηκε νὰ σκοτωθῆ κεῖ πάνω σηκώνεται λοιπὸν σὰ νὰ ἤθελε ἀλλάκερος νὰ διαμαρτυρηθῆ καὶ λέει τὰ ἅγια καὶ δυνατὰ αὐτὰ λόγια: Τὸ ...ερτηκες, μωρὲ κακοῦργε! Τοὺς βουλευτάς; Θέλεις μνημόσυνο νὰ κάνουμε; γιὰ μασκαραλίκι; Τί ζητᾶν οἱ βουλευταὶ στὴν ἁγιωσύνη μας, στὴν ἁγιωσύνη τοῦ θανάτου τοῦ παλληκαριοῦ; Θέλεις δηλαδὴ νὰ μᾶς ζητήσουν ἀποζημίωση; Τί σχέση ἔχουν αὐτοὶ μὲ μᾶς, μὲ τὸ λαό, μὲ τὴν κατάστασή μα;

Τὰ εἶπα ἅγια καὶ δυνατὰ τὰ λόγια τοῦ φίλου. Καὶ εἶναι τέτια ὅταν τ' ἀκούει κανεὶς ἀπὸ τὸ λαό, τὸ λαὸ ποῦ δὲ διαβάζει, μὰ γιὰ νὰ πονέσει πάει νὰ πεῖ πῶς νοιώθει τὸν πόνο, τὸν ἀληθινὸ καὶ βαθύτατο πόνο τῆς κατάπτωσης τῶν Π ρ α γ μ ά τ ω ν.

Κι' ἂν ἀκόμα δὲν ἐρώνη π ι ὸ ψ η λ ὰ ἀπὸ τὸ λαὸ ὁ Ἕνας τῆς δουλιᾶς, τῆς Ἀναγέννησης, μὰ ὁ πόνος τοῦ λαοῦ μὲ κάνει νὰ τὸν ἐλπίζω γιὰ ...ους μας

Κορνοδαλίνιος

Ο ΓΑΒΡΗΛΙΔΗΣ ΤΟΥ ΚΕΧΗΝΑΙΟΥ

Φίλτατε Νουμᾶ.

Δὲν ξέρω ἂν τὸειδες, δὲν ξέρω ἂν θὰ τὸ ἰδεῖς. Ἀδιάφορο, μοῦ τόδωσαν καὶ εἶχα τὸ θάρρος νὰ τὸ διαβάσω. Ὁ συγγραφέας του τόγραψε γιὰ νὰ πεινέσει; Γιὰ νάβρει ψεγάδια; Δὲν ξέρω. Ἕνα ξέρω, τῶς τόγραψε γιὰ νὰ κρίνει καὶ νὰ κρίνει πρῶτα-πρῶτα «Ὡς μεγαλοφυὴς κρίνων μεγαλοφυᾶ» δέρτερα «Ὡς ὑπέρτερος πάσης κριτικῆς» ἔπειτα: Ὡς πνοὴ ἐκ τῆς μεγαλοφυΐας του, ὡς δημιουργός, ἐν κριτικῇ, νέου ἔργου, ὡς μεγαλοφυὴς ποιητὴς κρίνων μέγαν ποιητήν, ὡς ψάλτης τῆς κριτικῆς· ὡς ὁ Οὐγκὼ τὸν Μιραμπῶ, τὸν Σεξπῆρον, ὡς ὁ Βύρων τὸν Σέλλεϋ, ὡς ὁ Γκαῖτε τὸν Βύρωνα, ὡς Πέραν τοῦ Καλοῦ καὶ τοῦ Κακοῦ τοῦ καιροῦ!» Ὅλ' ἀφτὰ δὲν εἶναι δικά μου· τὰ βρίσκεις στὸν πρόλογο τῆς κριτικῆς φυλλάδας τοῦ Ἀθηναίου. Καὶ ποιὸς εἶνε ὁ Ἀθηναῖος; Ὁ κ. Δημ. Ἀναστασόπουλος ... ὁ Ἀθηναῖος!

Δηλαδὴ μεγαλύτερη συφορὰ ἀὸ τρόφιμος τοῦ Αἰγινητείου (ἡ ὀράση ἀφτὴ τοῦ Γαβρηλίδη) οὔτε ἀπὸ τὸ Λεβίδη δὲ μποροῦσε νὰ καρτερεῖ.

Ὅποιος δὲν τὸ ξέρει τί **ἄνθρωπος** εἶναι, τί χαραχτῆρα ἔχει, πάει, θὰ συχαθεῖ καὶ τὸ Γαβρηλίδη καὶ τὸν τύπο τὸν Ἑλληνικὸ ποῦ τὸν εἶχε ὡς τὰ σήμερα γιὰ τὸν κορυφαῖο τῆς γαϊδουριᾶς καὶ τῆς ψευτιᾶς του. Σοῦ κόβω μιὰ ὀράση του: «Πόσα καὶ πόσα σέβομαι! Ἀλλὰ τ' ἀφήνω πίσω μου εἰς **μυστικὴν σιγήν, εἰς ἐρασμίαν λήθην!!**»

Γι' ἀρτὸ τὸ φρονιμότερο ποῦ ἔχει νὰ κάνει ὁ Γαβρηλίδης εἶναι νὰ διαμαρτυρηθεῖ, νὰ φωνάξει ὅτι εἶναι ἀθῶος τῆς κριτικῆς τοῦ Ἀθηναίου ἢ τοῦ Μεγαρίτη, νὰ νίψει τὰ χέρια του καὶ τὰ μοῦτρα του καθὼς καὶ τὰ μάτια τῆς κριτικῆς κουκουβάγιας γιὰ νὰ βλέπει καὶ τὴν ἡμέρα.

Περαστὸς

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Δηλοποιεῖ ὅτι,

Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1905 τίθησιν εἰς κυκλοφορίαν τραπεζικὰ γραμμάτια τῶν δραχμῶν 25 εἴκοσι πέντε, νέας ἐκδόσεως (ὀγδόης) καὶ νέου μήκους 17 περίπου περίπου ἑκατοστῶν τοῦ τρου καὶ πλάτους 8 1/2 περίπου ἑκατοστῶν.

Τὰ νέα ταῦτα τραπεζικὰ γραμμάτια διακρίνονται ἐκ τῶν ἑξῆς κυριωτέρων γνωρισμάτων:

Ἐπὶ τῆς προσόψεως

Φέρουσι πρὸς τὰ ἄνω ἐν σχήματι τόξου διὰ κεφαλαίων μελανῶν στοιχείων τὰς λέξεις «Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος», ἀμέσως δὲ κάτωθι εἰκονίζονται καθήμεναι ἐν συμπλέγματι ἡ Ἐμπορία καὶ ἡ Γεωργία. Ὑπὸ ταύτας ἐν μελανῇ ταινίᾳ ἀποτυποῦνται διὰ λευκῶν κεφαλαίων στοιχείων αἱ λέξεις «δραχμαὶ εἰκοσιπέντε». Ὑπὸ τὴν χρονολογίαν φέρονται ἀριστερᾷ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Ταμίου τῆς Τραπέζης, ἐν τῷ μέσῳ ἡ τοῦ Διοικητοῦ καὶ δεξιᾷ ἡ τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου, τεθειμέναι αἱ μὲν τοῦ Διοικητοῦ καὶ τοῦ Ταμίου διὰ σφραγιστῆρος ἡ δὲ τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου ἰδιοχείρως.

Ἑκατέρωθεν τοῦ γραμματίου ἀποτυποῦνται ἐν κυκλικοῖς πλαισίοις περιβαλλομένοις ὑπὸ δα...τελλοειδοῦς ποικίλματος ἀριστερὰ μὲν ἡ εἰκὼν τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Τραπέζης Γεωργίου Σταύρου, δεξιᾷ δὲ τὸ Βασιλικὸν στέμμα. Ἄνωθεν τῶν πλαισίων τούτων φέρεται ἐν θυρεοῖς κεκοσμημένοις ὁ ἀριθμὸς 25 διὰ μεγάλων λευκῶν στοιχείων, κάτωθεν δὲ δι' ἐρυθρῶν στοιχείων ἡ σειρὰ καὶ ὁ ἀριθμὸς ἑκάστου γραμματίου. Ἡ ὅλη πρόσοψις, περιβαλλομένη ὑπὸ πλαισίου ποικιλλομένου διὰ κοσμημάτων καὶ τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ ἀριθμοῦ 25 ἐν μικροῖς κυκλικοῖς πλαισίοις εἶνε χρώματος κατὰ μὲν τὸ κέντρον ἀχυρίνου κατὰ δὲ τὰ ἄκρα ἐρυθροῦ καὶ κυανοῦ.

Ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὄψεως

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὀπισθίας ὄψεως εἰκονίζεται ἐντὸς πλαισίου νεαρὸς Ἑρμῆς, προστάτης τῆς ναυτιλίας, ἀνακεκλιμένος ἐπὶ δελφίνος, ἐνῷ μακρόθεν φαίνεται πλέον ἀτμόπλοιον μετὰ τῶν ἱστίων ἀναπεπταμένων.

Ἄνωθεν τῆς εἰκόνος ταύτης ἐν μελανῇ τοξοειδεῖ ταινίᾳ ἀναγινώσκεται ἡ λέξις «Banque». κατωθεν δὲ ἐν ἐπίσης μελαναῖς ταινίαις αἱ λέξεις «Nationale de Grèce» καὶ ὑπὸ ταύτας ὁ αὔξων ἀριθμὸς τῆς ἐκδόσεως (ἔκδοσις ὀγδόη), τὸ πρῶτον ἤδη ἐκτυπούμενος ἐπὶ τῶν τραπεζικῶν γραμματίων. Ἡ ...ατέρωθεν τῆς εἰκόνος ταύτης καὶ ἐν θυρεοῖς π...ένοις διὰ δαντελλοειδῶν κοσμημάτων ἐν ... διὰ μεγάλων λευκῶν στοιχείων ... ἀς μος 25.

Ἡ τε ἐν τῷ μέσῳ εἰκὼν καὶ ... ἑκατέρωθ ταύτης θυρεοὶ πλαισιοῦνται διὰ δαντελλοειδοῦς κοσμήματος χρωμάτων κυανοῦ, καστανίνου καὶ ἐρυθροῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Δεκεμβρίου 190...

Ὁ Διοικητὴς

Στ. Στρέϊτ

Γυρίζω τὰ μεσημέρια στοὺς δρόμους· καὶ δὲν ξέρω τῆς ὥρες. Ἀπὸ ἕναν ἀνηφορικὸ δρόμο, ποῦ ἔχει ἀριστερὰ πύργους ἀραδιασμένους βυζαντινοὺς κ' ἔχουν χτισμένα σπίτια, ἀναμεταξύ, διαφόρων χρωμάτων, ἀνεβαίνω πρὸς τὴν Ἅγια Σοφιά.

Μόλις μπῆκα,— δὲν κύτταξε οὔτε ὁ Ἑβραῖος ποῦ θέλησε κ' ἔγινε ὁδηγός μου, οὔτε ὁ χότζας ὁ Τοῦρκος— κ' ἔκαμα χωρὶς νὰ θέλω τὸ σταυρό μου.

Μπαίνω σὲ κάθε τζαμὶ ποῦ ἦταν πρῶτα ἐκκλησιά! Τί δροσιὰ ποῦ εἶναι μέσα καὶ τί θύμησες ἀλάλητες. Μπαίνω καὶ σὲ τζαμιὰ ποῦ ἔχτισαν μὲ βυζαντινὸ πάντα σχέδιο οἱ Τοῦρκοι. Ἀντὶ ψηφιδωτά, ἔχουν συχνὰ χρωματιστὲς πλάκες στοὺς τοίχους μὲ κλαδιά, φύλλα καὶ λουλούδια, ἄσπρα καὶ μαβιὰ καὶ πράσινα Τὰ παράθυρα ἔχουν κἄποτε ὀλιὰ χρωματιστὰ ὥμορφα μὲ σχέδια ἁπλὰ ἢ λουλούδια. Ἡ Ἅγια Εἰρήνη εἶναι κλειστὴ καὶ ποτὲ δὲν τὴν ἀνοίγουν γιὰ τοὺς ξένους οἱ Τοῦρκοι ποῦ τὴν ἔχουν κάμει τζαμί· ὁ τρούλλος της ὅμως φαίνεται καλὸς ἀπ' ἔξω.

Περίεργη εἶναι ἡ ἀνάγκη τοῦ προσκυνήματος. Μόνο νὰ πάγω ὡς τὸ μέρος ποῦ μὲ συγκινεῖ, μόνο αὐτὸ μὲ φτάνει.

Ἀλλοῦ εἶναι κάτι ἀρχαιότερα πράματα· ἡ στήλη τοῦ Θεοδοσίου, καὶ σ' ἄλλη μεριὰ ἡ καμένη στήλη. Στὸν Ἱππόδρομο εἶναι ἕνας ὀβελίσκος καὶ τῶν Πλαταιῶν τὸ ἀλκινὸ τριπλὸ φίδι ποῦ δὲν τὸ εἶδα στοὺς Δελφοὺς ὅταν διάβαζα τὸν Παυσανία. Τί νὰ θυμηθῶ πρῶτα στὸν Ἱππόδρομο; Τὸν Κωσταντῖνο, τὸν Ἰουστιανό, τοὺς Ἰσαύρους ἢ τὸν καιρὸ ποῦ ἄφιναν καὶ γίνουνταν ἐρείπια ὁ τόπος αὐτὸς τῆς ζωῆς καὶ τῆς ταραχῆς; Αὐτὸς ὁ καιρὸς εἶναι πιὸ σιμά μου. Ὅταν ξέπεφτε τὸ κράτος καὶ ὁ Ἱππόδρομος, βασίλευαν οἱ Κομνηνοὶ καὶ οἱ Παλαιολόγοι καὶ ἦταν οἱ ἑλληνικώτεροι ἀπὸ τοὺς βασιλιάδες. Πολεμοῦσαν, οἱ ἄτυχοι, πολεμοῦσαν νὰ βαστάξουν κάτι, κύτταζαν νὰ βροῦν ἀλλοῦ βοήθεια, καὶ Φράγκοι νὰ γίνουν ἴσως γιὰ νὰ σώσουν τὸ κράτος θέλησαν, τὴν ἀδυναμία τους τὴν ἔβλεπαν, τὴν δύναμι τὴν ἔνοιωθαν, καὶ τίποτε δὲν ἔκαναν. Σᾶς ἀγαπῶ, ὦ τελευταῖοι βασιλιάδες, γιατὶ εἶστε Ἕλληνες καὶ δυστυχισμένοι. Ἂν μὲ εἶχαν μάθει καλλίτερα τὴν ἱστορία μου, τὴ βυζαντινή, ἐκεῖνοι ποῦ μὲ μάθαιναν τὰ γράμματα, θὰ ἤξερα νὰ ξυπνῶ περισσότερες ψυχὲς τῆς περασμένης ζωῆς. Τώρα, σὰ λάβα πυρωμένη, χυμίζει ἀπὸ μέσα μου ἡ ἀξεδιάλυτη, πλεγμένη ἱστορία τῶν αὐτοκρατόρων.

—

Σκύλοι κοιμοῦνται στοὺς δρόμους, σκύλους βλέπω στὰ πόδια μου μπροστά, καὶ εἶνε μερικοὶ ἄσπροι καὶ οἱ περισσότεροι κιτρινωποί. Καὶ κάθε τόσο παραμερίζω γιὰ νὰ τοὺς ἀφήσω νὰ κοιμηθοῦν.

Οἱ Τοῦρκοι νοιώθουν τὰ ἐρείπια καὶ τὴ σχέσι τους μὲ τὴ ζωή. Στοὺς τοίχους τοὺς ἀρχαίους, τοὺς βυζαντινούς, ἀκουμποῦν τὰ σπίτια τους κ' ἐπάνω στοὺς πύργους ἀφίνουν καὶ φυτρόνουν δέντρα καὶ χαμόκλαδα. Δὲν τοὺς μέλει τοὺς ζωντανοὺς ποιὸς ἔχει χτίσει τὰ ἐρείπεια, οὔτε γιατ', καὶ ἡ ἀδιαφορία αὐτὴ εἶναι ἡ ζωή. Ἀντὶ νὰ γκρεμίζουν καὶ νὰ ξαναχτίζουν τοίχους, μεταχειρίζονται τοὺς παλιούς. Ἔτσι καὶ στὰ νεκροταφεῖα τους περνοδιαβαίνουν σκύλοι καὶ ἄνθρωποι καὶ πατοῦν τὰ μνήματα· γυναῖκες κατοτε κάθονται ὧρες ἐκεῖ ὅταν ὁ καιρὸς εἶναι καλὸς καὶ κουβεντιάζουν καὶ λέγουν. Καὶ τὰ κυπαρίσσια δὲν εἶναι πένθιμα καὶ ἡ πέτρινες στῆλες τῶν τάφων πέφτουν μία μία καὶ σκεπάζονται ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τὰ βήματα καὶ ἀπὸ τὸ χῶμα τῆς βροχῆς καὶ τῶν ἀνέμων.

—

Τὴν ὥρα ποῦ περπατεῖ ὁ κόσμος ὁ Ἑλληνικός, ὁ Τούρκικος, ὁ Ἀρμένικος καὶ τῶν Φραγκολεβαντίνων ἡ σάρα,— ἀνακατωμένοι σὰν τὰ νερὰ μεγάλου λασπωμένου ποταμοῦ — στὸ Σταυροδρόμι, τὸ Φαναρι εἶναι ἥσυχο καὶ λίγες εἶναι στὴς πόρτες ἡ γυναῖκες, λιγοστοὶ στοὺς δρόμους οἱ ἄντρες. Βλέπω κἄποιους παπάδες. Οἱ πλούσιοι ἔφυγαν· τοὺς τράβηξε ἡ ζωὴ καὶ πῆγαν καὶ ἔφτειασαν καινούρια σπίτια στὸ Πέρα τοῦ Γαλατᾶ. Γι' αὐτὸ τὰ σπίτια, τὰ ξύλινα καὶ τὰ πέτρινα, εἶνε παλιὰ καὶ μαυρισμένα στὸ μεγάλο δρόμο τοῦ Φαναριοῦ, — σπίτια ποῦ εἶναι σὰ νὰ μὴν κάθεται κανένας μέσα τους, καὶ θέλω νὰ καθίσω ἐγώ. Τὰ